



Skånska visor & andra texter

Stiftelsen Skånsk Framtids samlingar

Sånger om Skåneland

100-årig landskapssång

Av Ingemar Ingers [Ur "Jul vid Sundet", årg 1955]

Såsom vedertagen skånsk landskapssång torde i allmänhet gälla Nils Hanssons "Vackra hembygd, du som vilar" från tiden omkring 1900. Den har till författare rektor Nils Hansson i Skurup, en yngre broder till skalden Ola Hansson. Något yngre, men också nämnvärda i detta sammanhang äro K. G. Ossianilssons Skånesång och "Här är den bygden som fäderna røjde" av hälsingborgaren Nils Hildestrand. Men det torde vara okänt för de flesta, att vi har två ännu äldre skånska landskapssånger, som äro författade av icke-skåningar. Den ena är "Lundaslätten" av den Finlands-svenske skalden Zacharias Topelius, som skrevs vid hans besök i Lund 1868. Den andra, som är minst 100 år gammal och nu torde vara helt bortglömd, är den som här nedan skall presenteras. Den är författad av den frisinnade politikern, tidningsmannen och skalden Oskar Patrik Sturzenbecker, till börden stockholmare men i flera år bosatt i Hälsingborg. Han var född 1811 och var i två perioder bosatt i Hälsingborg, första gången 1847-1854, då han var redaktör för Öresundsposten, och andra gången 1863 till sin död 1869. Under mellantiden bodde han i Köpenhamn. Han var stor Danmarksvän och skandinav, och det var ganska naturligt då han i sin dikt, som är en hyllning till Skåne och naturen kring Hälsingborg, använder samma versmått och samma begynnelseord som i Öhlenschlägers "Der er et yndigt land". Den är tydligtvis också avsedd att sjungas på samma melodi som denna. Att jag fick uppmärksamheten fäst vid denna gamla Skånesång var en tillfällighet.

För några år sedan förvärvade jag "Skånes adress- och affärskalender samt resehandbok", utgiven av fanjunkaren Claes Wigström och tryckt 1862. Utgivaren torde vara mest känd såsom make till den hälsingborgska författarinnan Eva Wigström. Han delade i hög grad sin hustrus intressen, och det framgår av kalendern att han var god kännare av Skåne och dess säregna kultur. Det är på första sidan i denna kalender man som inledning finner denna hyllning till Skåne av O. P. Sturzenbecker eller, som hans författarnamn lydde, Orvar Odd. Då boken är tryckt 1862 och, som av innehållet framgår, den varit förberedd ett par år förut, kan man med säkerhet förlägga tillkomsten av denna Skånesång till Sturzenbeckers första vistelse i Hälsingborg i åren omkring 1850. Fanjunkare Wigström var på 1850-talet disponent i Ramlösa brunn och har varit bosatt i nära grannskap av den hälsingborgske tidningsmannen och skalden, som han då lärt känna.

Sången återgives här med sin ursprungliga stavning. Att den inte blev känd torde bero på att vid tiden för dess tillkomst, vid mitten av 1800-talet, varken existerade något föreningsliv eller folkmöten, där den unisona sången bedrevs. Då den nu offentliggöres, är det i egenskap av den veterligen äldsta sången till landskapet Skåne.